

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Brevis Expositio Propositionum Damnatarum

Didacus <ab Aragonia>

Venetiis, 1728

Propositiones damnatæ a SS. D. N. Innocentio Papa XI. Feria 5. die 2.
Martii 1679.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42653

Propositiones damnatae a SS. D. N.

INNOCENTIO PAPA XI.

Feria 5. die 2. Martii 1679.

1. **N**ON est illicitum in Sacramentis conferendis sequi opinionem probabilem de valore Sacramenti, relicta tutiore, nisi id vetet lex, conventio, aut periculum gravis damni incurrendi. Hinc sententia probabili tantum utendum non est in collatione Baptismi, Ordinis Sacerdotalis, aut Episcopalis. v. *Opinio.*
2. Probabiliter existimo, Judicem posse judicare juxta opinionem etiam minus probabilem. v. *Judex.*
3. Generatim dum probabilitate sive intrinseca, sive extrinseca, quantumvis tenui, modo a probabilitatis finibus non exeatur, confisi aliquid agimus, semper prudenter agimus. v. *Opinio.*
4. Ab infidelitate excusabitur infidelis non credens, ductus opinione minus probabili. v. *Infidelis.*
5. An peccet mortaliter, qui actum dilectionis Dei semel tantum in vita eliceret condemnare non audemus. v. *Dilectio, & Fides.*
6. Probabile est ne singulis quidem rigorose quinqueniis per se obligare preceptum Charitatis erga Deum. *Ibidem.*
7. Tunc solum obligat, quando tene- mur justificari, & non habemus aliam viam, qua justificari possumus. *Ibidem.*
8. Comedere, & bibere usque ad satietatem, ob solam voluptatem, non est peccatum,

catum, modo non oblit valetudini, quia licitè potest appetitus naturalis suis actibus frui. v. Gula.

9. Opus Coniugii ob solam voluptatem exercitum, omni penitus caret culpa, & defectu veniali. v. Culpa.

10. Non tenemur proximum diligere actu interno, & formali. v. Dilectio.

11. Præcepto proximum diligendi satisfacere possumus per solos actus externos. Ib.

12. Vix in Sæcularibus invenies, etiam si Regibus superfluum statui, & ita vix aliquis tenetur ad eleemosynam, quando tenetur tantum ex superfluo statui. v. Eleemosyna.

13. Si cum debita moderatione facias, potes absque peccato mortali de vita alicujus tristari, & de illius morte naturali gaudere, illam inefficaci effectu petere, & desiderare, non quidem ex displicentia personæ, sed ob aliquod temporale emolumentum. v. Dilectio.

14. Licitum est absoluto desiderio cupere mortem patris, non quidem ut malum Patris, sed ut bonum cupientis, quia nimirum ei obventura est pinguis hæreditas. Ib.

15. Licitum est filio gaudere de parricidio Parentis à se in ebrietate perpetrato, propter ingentes divitias indè ex hæreditate consecutas. Ibidem.

16. Fides non censetur cadere sub præceptum speciale, & secundum se. v. Fides.

17. Satis est, actum fidei semel in vita elicere. Ibidem.

18. Si à potestate publica quis interrogetur, fidem ingenuè confiteri, ut Deo, & fidei gloriosum consulo, tacere, ut peccaminosum per se non damno.

19. Voluntas non potest efficere, ut as-
sen-

fensus fidei in seipso sit magis firmus, quam mereatur pondus rationum ad assensum impellentium.

Ibidem.

20. Hinc potest quis repudiare prudenter assensum, quem habebat supernaturalem.

Ibidem.

21. Assensus fidei supernaturalis, & utilis ad salutem stat cum notitia solum probabili revelationis; imò cum formidine, qua quis formidet, ne non sit locutus Deus.

Ibidem.

22. Non nisi fides unius Dei necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita remuneratoris.

Ibidem.

23. Fides latè dicta ex testimonio creaturarum, similive motivo, ad justificationem sufficit.

Ibidem.

24. Vocare Deum in testem mendacii levis, non est tanta irreverentia, propter quam velit, aut possit damnare hominem.

v. Juramentum.

25. Cum causa licitum est jurare sine animo jurandi, si res sit levis, si gravis.

Ibidem.

26. Si quis, vel solus, vel coram aliis, si interrogatus, si propria spontè, si ve recreationis causa, si ve quocumque alio fine juret, se non fecisse aliquid, quod revera fecit, intelligendo intra se aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam viam ab ea, in qua fecit, vel quodvis aliud additum verum, revera non mentitur, nec est perjurus.

Ibidem.

27. Causa iusta utendi his amphibologis est, quoties id necessarium, aut utile est ad salutem Corporis, honorem, res familiares tuendas, vel ad quemlibet alium virtutis actum, ita ut veritatis

tatis occultatio censeatur tunc expediens, & studiosa. Ibid.

28. Qui mediante commendatione, & munere ad Magistratum, vel officium publicum promotus est, poterit cum restrictione mentali præstare juramentum, quod de mandato Regis à similibus solet exigi, non habito respectu ad intentionem exigentis, quia non tenetur fateri crimen occultum. Ibidem.

29. Urgens metus gravis est causa iusta Sacramentorum administrationem simulandi. v. Simulatio.

30. Fas est viro honorato occidere in vasorem, qui nititur calumniam inferre, si aliter hæc ignominia vitari nequeat. Idem quoque dicendum, si quis impingat alapam, vel fuste percutiat, & post impictam alapam, vel ictum fustis fugiat. v. Defensio

31. Regulariter occidere possum furem pro conservatione unius aurei. Ibidem.

32. Non solum licitum est defendere defensione occisiva, quæ actu possidemus, sed etiam ad quæ jus inchoatum habemus, & quæ nos possessuros speramus. Ibidem.

33. Licitum est tam hæredi, quam Legatario contra injustè impediens, ne hæreditas adeatur, vel legata solvantur, se taliter defendere, sicut, & jus habenti in Cathedralam, vel Præbendam contra eorum possessionem injustè impediens. Ibidem.

34. Licet procurare abortum ante animationem fœtus, ne puella deprehensa gravida, occidatur, aut infametur. v. Abortus

35. Videtur probabile omnem fœtum, quandiu in utero est carere anima rationali, & tunc primum incipere eandem habere cum paritur, ac consequenter dicendum est,

est, in nullo abortu homicidium committit. *Ibid.*

36. Permissum est furari, non solum in extrema necessitate, sed etiam in gravi. *v. Furtum.*

37. Famuli, & famulae domesticae possunt occulte heris suis surripere ad compensandam operam suam quam maiorem iudicant salario, quod accipiunt. *v. Famulus.*

38. Non tenetur quis sub poena peccati mortalis restituere, quod ablatum est per pauca furtiva, quantumcumque sit magna summa totalis. *v. Furtum.*

39. Qui alium movet, aut inducit ad inferendum grave damnum tertio, non tenetur ad restitutionem ipsius damni illati. *v. Restit.*

40. Contractus Mohatra licitus est etiam respectu eiusdem persone, & cum contractu retrovenditionis praevie inito, cum intentione lucri. *v. Mohatra.*

41. Cum numerata pecunia pretiosior sit numeranda, & nullus sit, qui non majoris faciat pecuniam presentem, quam futuram, potest creditor aliquid ultra sortem a mutuatario exigere, & eo titulo ab usura excusari. *v. Usura.*

42. Usura non est, dum ultra sortem aliquid exigitur, tanquam ex benevolentia, & gratitudine debitum, sed solum si exigatur tanquam ex iustitia debitum. *Ibidem.*

43. Quidni non nisi veniale sit detrahentis auctoritate in magnam sibi noxiam, falso crimine elidere? *v. Crimen Falsum.*

44. Probabile est non peccare mortaliter qui imposuit falsum crimen alicui, ut suam iustitiam, & honorem defendat, & si hoc non sit probabile, vix ulla erit opinio probabilis in Theologia. *Ibidem.*

45. Dare temporale pro Spirituali non est Simonia, quando temporale non datur sicut pretium, sed dumtaxat sicut motivum conferendi, vel efficiendi Spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro Spirituali, aut è contra. v. Simonia.

46. Et id quoque locum habet, etiam si temporale sit principale motivum dandi Spirituale, immò etiam si sit finis ipsius rei Spirituales, sic ut illud pluris æstimetur, quam res Spirituales. Ibidem.

47. Cum dixit Concilium Tridentinum; eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis utiles, ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, Consilium, vel primò videtur per hoc digniores, non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo, vel secundò locutione minus propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos, vel tandem loquitur tertio quando fit concursus. v. Beneficium.

48. Tam clarum videtur fornicationem secundum se nullam involvere malitiam, & solùm esse malam, quia interdicta, ut contrarium omninò rationi dissonum videatur. v. Fornicatio.

49. Mollities jure naturæ prohibita non est, unde si Deus eam non interdixisset, sæpe esset bona, & aliquando obligatoria sub mortali. Ibidem.

50. Copulam cum Conjugata, consentiente marito, non est adulterium, adeoque sufficit in Confessione dicere, se esse fornicatum. v. Adulterium

51. Famulus qui submissis humeris scienter

ter adjuvat herum suum ascendere per fenestras, ad stuprandam Virginem, & multoties eidem subservit deferendo scalam, aperiendo januam, aut quid simile cooperando, non peccat mortaliter, si id faciat metu notabilis detrimenti, puta ne à Domino male tractetur, ne torvis oculis aspi-ciatur, ne domo expellatur. v. Famulus.

52. Præceptum servandi festa non obligat sub mortali, seposito scandalo, si absit contemptus. v. Jeiunium.

53. Satisfacit præcepto Ecclesiæ de audiendo Sacrum, qui duas ejus partes, im-mò quatuor simul à diversis Celebrantibus audit. v. Missa.

54. Qui non potest recitare Matutinum, & Laudes, potest autem reliquas horas, ad nihil tenetur, quia major pars trahit ad se minorem. v. Horæ.

55. Præcepto Communionis annuæ satisfacit per Sacrilegam Domini manducationem. v. Communio.

56. Frequens Confessio, & Communio etiam in his, qui gentiliter vivunt, est nota prædestinationis. Ibidem.

57. Probabile est sufficere attritionem naturalem, modò honestam. v. Attritio.

58. Non tenemur Confessario interroganti fateri peccati alicujus consuetudinem. v. Consuetudo.

59. Licet Sacramentaliter absolvere dimidiatè tantum Confessos, ratione magni concursus pœnitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicujus Festivitat. aut Indulgentiæ. v. Confessio.

60. Pœnitenti habenti consuetudinem peccandi contra legem Dei, naturæ, aut Ecclesiæ, etsi emendationis spes nulla ap-

pāreat, nec est neganda, nec differenda abso-
lutio, dummodo ore proferat, se dolere, &
proponere emendationem. *vi. Consuetudo.*

61. Potest aliquando absolvi, qui in pro-
xima occasione peccandi versatur, quam
potest, & non vult omittere quinimmo
directe, & ex proposito, quærit aut ei se
ingerit. *vii. Occasio prox.*

62. Proxima occasio peccandi non est fu-
gienda quando causa aliqua utilis, aut hone-
sta non fugiendi occurrit. *Ibidem.*

63. Licitum est quærere directe occa-
sionem proximam peccandi pro bono Spi-
rituali, vel temporali nostro, vel proximi.
Ibidem.

64. Absolutionis capax est homo, quan-
tumvis laboret ignorantia mysteriorum Fi-
dei, & etiam si per negligentiam, etiam cul-
pabilem nesciat Mysterium Sanctissimæ
Trinitatis, & Incarnationis Domini No-
stri Jesu Christi. *viii. Fides.*

65. Sufficit illa. Myseria semel credi-
disse. *Ibidem.*

Quisque autem cuiusvis conditionis
status, ac dignitatis, illas, vel illa-
rum aliquam conjunctim, vel divisim de-
fenderit, vel ediderit, vel de eis disputa-
tione, publice, aut privatim tractaverit,
vel prædicaverit, nisi forsitan impugnando
ipso facto incidat in excommunicationem
latæ Sententiæ, à qua non possit (præter-
quam in articulo mortis) ab alio quacum-
que etiam Dignitate fulgente, nisi à pro-
tempore existente Romano Pontifice ab-
solvī.

Insuper districtè in virtute Sanctæ Obe-
dientiæ, & sub interminatione Divini Ju-
dicii.

dicii.

dicium prohibet omnibus Christifidelibus
cujuscumque conditionis, dignitatis, &
status, etiam speciali, & specialissima no-
ta dignis, ne prædictas opiniones, aut ali-
quam ipsarum ad praxim deducant.

Propositiones Damnatae à SS. D. N.

ALEXANDRO PAPA VIII.

Feria 5. die 24. Augusti 1690.

Bonitas objectiva consistit in conve-
nientia objecti cum natura rationa-
li, formalis vero in conformitate actus in
regula morum. Ad hoc sufficit, ut actus
moralis tendat in finem ultimum interpre-
tativè. Hinc Homo non tenetur amare,
neque in principio, neque in decursu vitæ
sue moralis. v. Fides.

2. Peccatum philosophicum, seu mora-
le est actus humanus disconveniens natu-
ræ rationali, & rectæ rationi. Theologi-
cum verò, & mortale est transgressio libe-
ra Divinæ Legis. Philosophicum quantum-
vis grave in illo, qui Deum, aut ignorat,
vel de Deo actu non cogitat, est grave
peccatum, sed non est offensa Dei, ne-
que peccatum mortale dissolvens ami-
citiâ Dei, neque æterna pœna di-
gnum. v. Peccatum

Quibus peractis, Sanctissimus omnibus
plenè, & maturè consideratis, pri-
mam Thesim, seu Propositionem declar-
avit hæreticam, & uti talem damnanda